

ISTRAŽILI SMO DALMATINSKE TRGOVINE PREPLAVLJENE PROIZVODIMA SUMNJIVE KVALITETE, KUPCI SE UČESTALO ŽALE: :: **STR. 8**

Varaju nas!

Danima sam povračala od 'originalnog' maslinova ulja

:: 'Kožne' patike raspadaju se nakon 10 dana

:: Potkradaju nas i na pakiranom voću i povrću

:: Kruh lakši i do 20 posto od deklariranog

:: 'Dalmatinski potrošač': Kupci su nemoćni jer za vještačenje moraju plaćati puno više od vrijednosti proizvoda, ponekad i nekoliko tisuća kuna

KAKO NAS VARAJU DALMATINSKE TRGOVINE PREPLAVLJENE ROBOM SUMNJIVA
 PODRIJETLA I KVALITETE S KOJIH VIŠE, NAJČEŠĆE, LAŽNE DEKLARACIJE

Danima sam povračala od 'originalnog' maslinova ulja

PIŠU LINDA PERIČ,
 IVICA NEVEŠČANIN,
 KREŠIMIR GULIN

Da nam je tržište preplavljeno robom sumnjive kvalitete najbolje svjedoče podaci Državnog inspektorata o analizi tekstila i obuće u 2010. godini. Od izuzetih 205 tekstilnih proizvoda utvrđeno je da samo jedan odgovara sirovinском sastavu koji je naveden na deklaraciji, a do poražavajućih rezultata došlo se i nakon analize obuće. Naime, samo jedan uzorak odgovarao je označenom materijalu glavnih dijelova obuće!

Od odjevnih predmeta inspektori su na analizu nosili majice, haljine, hlače, čarape, kapute, jakne, košulje i šalove, te jastuke, dok su od dvanaest uzorkovanih pari obuće izuzete pretežno cipele, sandale, papuče, tenisice i čizme. Zanimljivo je da je većina tih proizvoda, njih čak 190, kupljena na području Dalmacije.

Kontrola sve manje

Kako bi alarmirali javnost i nadležne institucije o potrebi češćeg kontroliranja deklaracija i proizvoda, predstavnici Udruge "Dalmatinski potrošač" krenuli su sami u akciju ispitivanja tekstilnih proizvoda i došli do istih rezultata. Od osam proizvoda koje su o svom trošku nasumično kupovali, a riječ je o dva jastuka, šest pari dječjih čarapa, jednim štucnama i ručniku nakon kupanja za bebe, niti jedan nije bio ispravan, odnosno podaci na deklaracijama nisu bili točni.

- Trgovci nas, dakle, varaju na svemu, pa i na dječjoj robi. Oni su u mogućnosti pisati što im god padne na pamet zato što više zakonski nisu obvezni ispitati kvalitetu tekstilnih proizvoda nakon uvoza, odnosno prije njihova ulaska na naše tržište. Hrvatska je ukinula tu obvezu usklađujući se sa zakonima Europske unije, no ignorirajući pritom činjenicu da zemlje EU-a osiguravaju ogromna sredstva za kontroliranje robe na tržištu.

Kada je gospođa probala ulje osjetila je da je s nečim pomiješano, a ubrzo je počela i povraćati. Trgovac joj, međutim, nije htio zamijeniti proizvod bez prethodne analize, a takva vještačenja koštaju i po nekoliko puta više od samog proizvoda, kazuju iz zadarske Udruge za zaštitu potrošača

Čelnici 'Dalmatinskog potrošača' Nela Kovačević i Ante Tičić s jasticima čija deklaracija ne odgovara proizvodu, a nalaze se u prodaji

MARIO TODORIĆ / CROPIX

Šibenik: Zakidaju i na - krumpiru

•• U Šibeniku su proveli akciju u kojoj su se uvjerali kako proizvođači varaju kupce i na težini proizvoda. - Imali smo slučajeva da je kruh i do 20 posto lakši od onoga što piše na deklaraciji. Slično je i s proizvodima koji su pakirani u mrežicama. Najčešće je to slučaj s voćem ili povrćem. Prije nekoliko dana, javio mi se kupac koji je kupio krumpir s deklaracijom na kojoj je bila težina od dva kilograma. Kada je došao kući, izvagao je proizvod, a vaga je pokazala samo 1,8 kilograma. Ukrali su mu, dakle, 20 dekagrama - govori nam Erika Popović iz "Plavog vala".

Državni inspektorat nema dovoljno novca za testiranje proizvoda, posebice onih iz uvoza. Ovih dvjestotinjak uzoraka koji su lani uzeti na analizu mogu svjedočiti o nekakvoj anarhiji na tržištu, ali to je još uvijek premala brojka za čitavu Hrvatsku. Ove godine tih će kontrola bit još i manje jer je, prema mojim informacijama, Inspektoratu za ovu djelatnost osigurano manje novca - ističe Ante Tičić, pred-

Trgovcima kazna od 2000 kuna

•• U slučaju pronalaska lažne deklaracije na proizvodu Državni inspektorat traži obustavu raspolaganja, odnosno

prodaje tog artikla prije nego što se na njemu uklone svi nedostaci. Ukoliko trgovac u roku od 10 dana ne učini što mu je naređeno, inspektori podnose optužni prijedlog Prekršajnom sudu. Kazne za tvrtke kreću se od 2.000 do milijun kuna, a za obrtnike od 1000 do 50.000 kuna. Najčešća kazna koju sudac "odreže" trgovcu za lažnu deklaraciju je ta donja granica, od dvije do dvije i pol tisuće kuna. To je, drži Tičić, kazna kojom se jednog uvoznika ne može prisiliti da poštuje pravilnik o sirovinskom sastavu proizvoda jer navedena svota njemu ne predstavlja ništa prema tonama uvezene robe koju proda.

Dubrovnik: Kupci su zadovoljni

•• Sanitarna inspekcija Odjela za južnu Hrvatsku, Odsjeka za dubrovačko neretvansku županiju na dubrovačkom području nije pronašla robu s lažnom deklaracijom, nije zaprimila bilo kakvu primjedbu niti reklamaciju kupaca koja bi ukazala na postojanje robe s lažnom deklaracijom - stoji u odgovoru Ministarstva zdravlja i socijalne skrbi RH, kojega potpisuje glasnogovornica Zora Lažeta. A.F.

sjednik Udruge "Dalmatinski potrošač".

Na konkretnu akciju naterali su ih i pozivi građana koji se svakodnevno obraćaju splitskom Savjetovalištu po pitanju lažnih deklaracija.

- Najčešće je, dakle, problem s većom zastupljenošću umjetnih materijala nego prirodnih u sastavu proizvoda. Trgovci se vole prilagodavati ukusu kupaca, pa im je najdraže napisati "100 posto pamuk" iako ga, primjeri-

ce, u majici ima 30 posto, a 70 posto je akrila. Neki an nazvao nas je potrošač koji nam se požalio kako su mu se tenisice, na čijoj je deklaraciji pisalo da su kožne, za deset dana raspale, te da su mu se u njima jako znojile noge što je, naravno, upućivalo na prisutnost umjetnih materijala.

Iako je i tu najvjerojatnije riječ o lažnoj deklaraciji, kupac to, prema Zakonu o zaštiti potrošača, mora dokazati vještačenjem proizvoda da bi dobio povrat novca. Tko će to, molim vas, platiti tisuću kuna za analizu, a tenisice je kupio za 500 kuna. Ako nema dobre volje trgovca, ne možete ništa - pojašnjava Tičić.

Stalne pritužbe kupaca na lažne deklaracije primaju i u ostalim potrošačkim udrugama.

Zora Knežević iz "Zadarskog potrošača" ističe kako poseban problem predstavljaju neistinite deklaracije

na hrani. Udruzi se nedavno, kaže, obratila jedna gospođa zbog maslinovog ulja. Smatrala je da je kupila originalno maslinovo ulje, ali kad ga je probala osjetila je da je s nečim pomiješano, a ubrzo je počela i povraćati. Trgovac joj, međutim, nije htio zamijeniti proizvod bez prethodne analize ulja koja, pak, košta nekoliko tisuća kuna.

U "Zadarskom potrošaču" ističu kako im se nedavno obratio kupac sportskih tenisica koje je platio 600 kuna, ali kad je došao kući shvatio je da nije kupio original već vjeranu, ali znatno jeftiniju, kopiju poznatog sportskog brenda. Slično su prošli i kupci namještaja koji su u prodajnom salonu izabrali namještaj određene marke, a kući im je dopremljen namještaj potpuno druge marke, i to lošije kvalitete.

Od čega je čaj od borovnice?

U šibenskoj potrošačkoj udruzi "Plavi val" napominju kako se velik broj pritužbi odnosi na netočne deklaracije na prehrambenim proizvodima koji bi trebali, po zakonu, prolaziti strogu kontrolu pri ulasku na tržište.

- Evo, upravo držim kutiju na kojoj velikim slovima piše "Čaj od borovnice". S druge strane sitnim slovima napisano je, pak, voćni čaj s okusom borovnice, mješavina domaćeg čaja. Nigdje ne piše od čega je mješavina, koliko je posto borovnice... To je klasičan primjer kršenja zakona jer je naziv proizvoda zavaravajući. Također, slično je sa sokovima. Ako na proizvodu piše "Juice", onda to mora biti sok 100 posto, bez dodataka. To kod nas, međutim, nije slučaj - kazala nam je Erika Popović, predsjednica "Plavog vala".